

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชน ได้มีการนำเอาระบบสารสนเทศเข้ามาใช้งาน เพื่อให้องค์กรมีการพัฒนาให้ทันกับสภาพเศรษฐกิจ สังคมและสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งผู้บริโภคมูลข้อมูลต้องการข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ ทันต่อเวลา ทันสมัย และสามารถตอบสนองต่อความต้องการ การใช้ข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานในแต่ละระดับ หรือการวิเคราะห์วางแผน

การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ได้นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้งานทางด้านบัญชี เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค โดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการกำหนดแนวทางการดำเนินงาน เพื่อให้การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสามารถขยายผลและเติบโตยิ่งขึ้น โดยการนำระบบสารสนเทศเข้ามาใช้ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ได้มีการนำระบบบริหารจัดการทรัพยากรองค์กร(โปรแกรม SAP) มาใช้งาน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ ทันต่อเวลา และมีประสิทธิภาพ ในการนำข้อมูลนั้นมาใช้งาน โดยแบ่งโปรแกรมสำเร็จรูปที่นำมาใช้งานเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกคือ ระบบคอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์สำเร็จรูปสำหรับธุรกิจหลักในส่วนกระบวนการบริหารงานสำนักงาน ส่วน Back Office (SAP/R3) ประกอบด้วยระบบการบริหารพัสดุ ระบบการบริหารการเงิน ระบบการบริหารทรัพยากรบุคคล ระบบการบริหารงานบำรุงรักษา ระบบฐานข้อมูลสินทรัพย์/อุปกรณ์ไฟฟ้า โดยเริ่มใช้ตั้งแต่วันที่ 4 มกราคม 2549 (การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค, 2547: เพิ่มข้อมูลคอมพิวเตอร์) และระบบคอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์สำเร็จรูปสำหรับธุรกิจหลักในส่วนกระบวนการบริการไฟฟ้า ส่วน Front Office (IS-U) ประกอบด้วย ระบบงานบริการลูกค้า ระบบงานบริหารข้อมูลมิเตอร์และอุปกรณ์ประกอบ ระบบงานการคำนวณและแจ้งค่าไฟฟ้า ระบบงานการรับชำระเงินและบัญชีผู้ใช้ไฟ ระบบงานจัดการข้อมูลพลังงานไฟฟ้า ระบบการบริหารงานบริการ โดยเริ่มใช้งานตั้งแต่วันที่ 19 กันยายน 2554 (การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค, 2554: สไลด์) ซึ่งการนำระบบคอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์สำเร็จรูป IS-U มาใช้งาน เป็นการเชื่อมโยงระบบการทำงานทั่วทั้งองค์กรที่มีความสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ และข้อมูลที่มีจำนวนมากได้อย่างอัตโนมัติ ซึ่งแตกต่างจากระบบงานเดิมที่มีข้อจำกัดในเรื่องของการเชื่อมโยงข้อมูลที่ต้องอาศัยการเก็บรวบรวมข้อมูลบางส่วนทางด้านบัญชีด้วยมือ โดยการไฟฟ้าส่วน

ภูมิภาค ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการควบคุมภายใน ซึ่งเป็นเครื่องมือสำหรับการบริหารจัดการ เพื่อสร้างความมั่นใจว่าการดำเนินงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจะบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ทั้งในด้านประสิทธิผล ประสิทธิภาพของการดำเนินงาน รวมทั้งป้องกัน ลดความผิดพลาด รั่วไหล ของทรัพย์สิน หรือการทุจริตภายในองค์กร ด้านความถูกต้องเชื่อถือได้ของรายงานทางการเงินและการดำเนินงาน และด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และนโยบายที่ได้รับมอบหมาย ดังกล่าว (การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค, 2553: เพิ่มข้อมูลคอมพิวเตอร์)

การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอแม่ริม อยู่ภายใต้การดำเนินงานตามนโยบายและระเบียบการปฏิบัติงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ได้มีการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์สำเร็จรูป IS-U เพื่อช่วยจัดการงานทุกสายงานขององค์กรให้สามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว และมีการทำงานสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องแม่นยำ สามารถนำไปใช้ประกอบการดำเนินกิจกรรมขององค์กร และธุรกิจได้ มีระบบรักษาความปลอดภัยของฐานข้อมูล เพื่อให้ผู้ใช้และผู้บริหารสามารถเรียกดูข้อมูล และตรวจสอบสถานะของข้อมูลได้ การทำงานภายใต้ระบบงานที่มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมนั้น อาจมีข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นได้ ดังนั้นการประเมินการควบคุมภายในจึงเป็นเรื่องสำคัญที่ควรคำนึงถึง เพราะการควบคุมภายในที่ดีมีส่วนสำคัญต่อการป้องกันและลดข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงาน และทำให้ได้ข้อมูลที่ออกมาถูกต้อง เชื่อถือได้ (การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค, 2551: เพิ่มข้อมูลคอมพิวเตอร์)

ดังนั้นการประเมินการควบคุมภายในจึงเป็นการป้องกันและลดข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้น อีกทั้งเพื่อช่วยตรวจสอบการดำเนินงาน ว่าเป็นไปตามนโยบายและระเบียบปฏิบัติงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเกี่ยวกับระบบสารสนเทศทางการบัญชี จึงเป็นเหตุให้ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการประเมินการควบคุมภายในระบบสารสนเทศทางการบัญชี (IS-U) ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค อำเภอแม่ริม ซึ่งเป็นระบบสารสนเทศที่ให้บริการแก่ผู้ใช้บริการโดยตรง (Front office) เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบในแง่ลบต่อการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคและผู้อื่น อีกทั้งในองค์กรมีการเติบโตอย่างมั่นคงและยั่งยืน มีการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ ถูกต้อง โปร่งใส มีจริยธรรมที่ดี และเกิดประโยชน์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายโดยผลจากการศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการควบคุมภายในของระบบสารสนเทศทางการบัญชี ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

1.2 วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาถึงความเพียงพอและเหมาะสมของการประเมินการควบคุมภายในระบบสารสนเทศทางการบัญชี เพื่อระบบงานสาธารณูปโภค ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอแม่ริม

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงการควบคุมภายในระบบสารสนเทศทางการบัญชีเพื่อระบบงานสารสนเทศยุค (I-SU) ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอแมริม
2. สามารถนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงหรือพัฒนาระบบการควบคุมภายในของการไฟฟ้าในสังกัดการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค และหน่วยงานอื่นที่มีการนำระบบบริหารจัดการทรัพยากรองค์กรไปใช้งาน

1.4 นิยามศัพท์

การประเมิน หมายถึง การวิเคราะห์ผลที่ได้ เทียบกับเกณฑ์หรือดัชนีที่กำหนดไว้ เพื่อวิเคราะห์ว่าสถานการณ์ที่ตรวจสอบวัดได้นั้น บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

การควบคุมภายใน หมายถึง กระบวนการหรือวิธีการที่ผู้บริหารกำหนดขึ้นเพื่อใช้ป้องกันค้นพบ และแก้ไขเหตุการณ์ที่ไม่ต้องการหรือลดความเสี่ยงไม่ให้เกิดขึ้น

ระบบสารสนเทศทางการบัญชีระบบงานสารสนเทศยุค หมายถึง ระบบคอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์สำเร็จรูปในส่วนของระบบบริหารงานส่วนหน้า (Front Office) ที่มีการเชื่อมโยงระบบงานเข้าด้วยกัน โดยมีลักษณะการประมวลผลข้อมูลแบบเวลาจริง

การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอแมริม หมายถึง หน่วยงานซึ่งมีเป้าหมายในการดำเนินการเพื่อให้บริการแก่ประชาชน ในเขตรับผิดชอบคือ ปรับปรุงการจัดการ และการบริการพลังงานไฟฟ้าให้มีประสิทธิภาพปลอดภัยความมั่นคงสม่ำเสมอเชื่อถือได้ เพียงพอและรวดเร็ว โดยการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ที่อยู่ภายใต้การบริหารงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอแมริม ประกอบด้วย การไฟฟ้าในเขตพื้นที่อำเภอสะเมิง อำเภอแม่แตง อำเภอเชียงดาว และอำเภอเวียงแหง